

HỘI HOA HOÀNH TRÁNG TRONG MÔI TRƯỜNG KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG

ThS. Phạm Xuân Thắng

Trường Đại học Mỹ thuật Công nghiệp

Tác giả liên hệ: phamxuanthangmtcn@gmail.com

Ngày nhận: 21/3/2025

Ngày nhận bản sửa: 20/5/2025

Ngày duyệt đăng: 24/6/2025

DOI: <https://doi.org/10.71192/849124ufhvp>

Tóm tắt

Hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là một loại hình nghệ thuật thị giác có tính xã hội và quy mô lớn, được thể hiện trực tiếp trên các bề mặt kiến trúc như tường, trần, mặt đứng công trình hoặc không gian mở công cộng ở các đô thị. Loại hình này không chỉ mang giá trị thẩm mỹ, mà còn đóng vai trò trong việc truyền tải thông điệp chính trị, văn hóa xã hội, lịch sử, du lịch và bản sắc cộng đồng sâu rộng. Trong bối cảnh đô thị hóa nhanh, hội họa hoành tráng góp phần cải thiện cảnh quan môi trường, tăng cường kết nối cộng đồng và khơi dậy ý thức bảo tồn di sản văn hóa. Bài viết tập trung phân tích đặc điểm, vai trò, tiềm năng phát triển cũng như những thách thức trong việc triển khai hội họa hoành tráng ở không gian công cộng Việt Nam hiện nay. Từ đó, đề xuất một số định hướng ứng dụng, quảng bá trong giáo dục mỹ thuật, chính trị, văn hóa và thiết kế môi trường đô thị bền vững.

Từ khóa: Hội họa hoành tráng, nghệ thuật công cộng, không gian công cộng.

Monumental Murals in Public Settings

Pham Xuan Thang, MA.

University of Industrial Fine Arts

Corresponding Author: phamxuanthangmtcn@gmail.com

Abstract

Monumental murals in public spaces represent a grand-scale visual art form crafted directly onto architectural surfaces like walls, ceilings, building exteriors, or urban expanses. Beyond their aesthetic allure, these artistic expressions serve as vital conduits for communicating cultural, historical, and communal identities. Against the backdrop of swift urban expansion, monumental murals play a pivotal role in enhancing the visual landscape, bolstering community involvement, and nurturing an appreciation for cultural heritage conservation. This paper scrutinizes the attributes, functions, growth prospects, and current hurdles associated with implementing monumental murals in public spaces across Vietnam. It further delineates pathways for integrating this form of art into art education curricula and sustainable urban design methodologies.

Keywords: Monumental Murals, Public Art, Public Spaces.

1. Đặt vấn đề

Hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là một trong những loại hình nghệ thuật thị giác có lịch sử phát triển lâu đời, gắn liền với kiến trúc và đời sống văn hóa - xã hội của cộng đồng. Từ thời kỳ cổ đại cho đến hiện đại, những tác phẩm hội họa quy mô lớn hiện diện trên các công trình tôn giáo, công sở, quảng trường, nhà ga, trung tâm văn hóa,... không chỉ làm phong phú thêm giá trị thẩm mỹ cho kiến trúc, mà còn đóng vai trò như một phương tiện kể chuyện, ghi dấu lịch sử và khẳng định bản sắc cộng đồng. Trong bối cảnh đô thị hóa diễn ra nhanh chóng tại nhiều quốc gia đang phát triển như

Việt Nam, nhu cầu tạo dựng các không gian công cộng có chất lượng nghệ thuật cao ngày càng trở nên cấp thiết. Không gian công cộng ngày nay không chỉ là nơi diễn ra các hoạt động sinh hoạt cộng đồng, mà còn trở thành môi trường biểu đạt nghệ thuật, nơi giao thoa giữa con người - văn hóa - cảnh quan.

Trước xu hướng quốc tế hóa các đô thị và sự gia tăng của các hoạt động nghệ thuật ngoài trời, hội họa hoành tráng đang được nhìn nhận như một công cụ hữu hiệu trong việc làm đẹp môi trường sống, kết nối cộng đồng và truyền cảm hứng văn hóa đến công chúng rộng rãi. Việc đưa nghệ thuật ra khỏi không gian trưng bày truyền thống như bảo

tàng, phòng tranh, để đến gần hơn với công chúng qua các bức tranh tường, tranh trần, hay tác phẩm quy mô lớn trên các công trình hạ tầng đã mở ra một hướng tiếp cận mới cho người nghệ sĩ cũng như người thưởng thức. Không còn bị giới hạn trong không gian khép kín, hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là sự mở rộng ranh giới nghệ thuật theo hướng tương tác, sống động và giàu tính nhân văn.

Tuy nhiên, tại Việt Nam, dù đã xuất hiện nhiều công trình hội họa hoành tráng có giá trị, loại hình này vẫn chưa thực sự được quan tâm đúng mức trong quy hoạch đô thị và chương trình đào tạo mỹ thuật ứng dụng. Nhiều công trình còn mang tính tự phát, thiếu sự kết nối hài hòa giữa nội dung nghệ thuật và kiến trúc cảnh quan tổng thể. Bên cạnh đó, nhận thức của cộng đồng về vai trò của nghệ thuật công cộng nói chung và hội họa hoành tráng nói riêng vẫn còn hạn chế, dẫn đến việc chưa khai thác hết tiềm năng của loại hình này trong việc xây dựng môi trường đô thị bền vững, giàu bản sắc.

Trước thực tế đó, việc nghiên cứu hội họa hoành tráng trong không gian công cộng không chỉ có ý nghĩa về mặt học thuật, mà còn có giá trị ứng dụng cao trong thực tiễn thiết kế đô thị và giáo dục mỹ thuật. Việc phân tích đặc điểm, chức năng, tiềm năng phát triển cũng như những khó khăn, bất cập trong quá trình triển khai sẽ góp phần định hướng chiến lược phát triển loại hình nghệ thuật này trong tương lai, đặc biệt trong bối cảnh đô thị hóa và hội nhập quốc tế đang đặt ra những yêu cầu mới về chất lượng không gian sống, tính bản sắc và vai trò của nghệ thuật trong đời sống cộng đồng.

2. Nội dung nghiên cứu

Hội họa hoành tráng là một hình thức nghệ thuật có quy mô lớn, mang tính xã hội và nhân văn rộng, thường gắn liền với không gian kiến trúc và mang tính biểu tượng cao. Khác với hội họa giá vẽ mang tính cá nhân và thường được trưng bày trong không gian nội thất riêng biệt như bảo tàng hay phòng tranh, hội họa hoành tráng có tính cộng đồng sâu sắc và hướng đến công chúng rộng rãi trong môi trường sống hàng ngày. Sự hoành tráng trong loại hình này không chỉ thể hiện ở kích thước vật lý của tác phẩm, mà còn ở tính chất biểu đạt: mang thông điệp lớn, phản ánh các vấn đề xã hội, văn hóa, lịch sử, hoặc giá trị bản sắc địa phương. Các bề mặt kiến trúc như tường lớn, trần cao, mặt đứng công trình, cầu vượt, nhà ga, trung tâm hành chính, công viên, bảo tàng, nhà hát... chính là nơi để nghệ thuật hội họa mở rộng không gian thể hiện và lan tỏa. Tác giả Trần Quỳnh

Khanh viết về tranh hoành tráng: “*Các bức tranh hoành tráng thường có kích cỡ đồ sộ và được đặt ở những nơi công cộng, nơi tụ tập, đông người qua lại như tại các sảnh hay mặt tiền của trường học, bảo tàng, cung văn hóa, bệnh viện, nhà máy, các trụ sở, trung tâm mua sắm lớn*” [1].

Trong bối cảnh đô thị hóa hiện nay, đặc biệt ở các quốc gia đang phát triển như Việt Nam, không gian công cộng ngày càng đóng vai trò trung tâm trong chiến lược phát triển đô thị bền vững. Từ một góc độ xã hội học đô thị, không gian công cộng không chỉ là nơi diễn ra các hoạt động sinh hoạt tập thể, mà còn là nơi thể hiện bản sắc văn hóa và mức độ văn minh của cộng đồng cư dân. Chính vì vậy, việc đưa hội họa vào không gian công cộng được xem là một hướng đi quan trọng nhằm nâng cao chất lượng thẩm mỹ của môi trường sống, đồng thời tạo nên cầu nối giữa nghệ thuật - kiến trúc - cộng đồng. Những tác phẩm hội họa hoành tráng không chỉ góp phần cải thiện cảnh quan đô thị mà còn giúp kích thích đối thoại, khơi gợi suy ngẫm và nâng cao nhận thức chính trị, văn hóa, lịch sử cho công chúng.

Một trong những đặc điểm nổi bật của hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là tính tương tác. Khác với các tác phẩm trong phòng trưng bày nơi khán giả là người đứng ngoài quan sát, các tác phẩm ngoài trời cho phép người xem trở thành một phần trong không gian nghệ thuật. Họ có thể đi qua, dừng lại, chụp ảnh, thậm chí tham gia vào quá trình thực hiện tác phẩm. Điều này làm thay đổi hoàn toàn cách tiếp cận nghệ thuật truyền thống và mở rộng khái niệm “người thưởng thức” theo hướng dân chủ hóa. Tác phẩm nghệ thuật không còn là sản phẩm chỉ dành cho giới tinh hoa, mà là tài sản chung của cộng đồng, có khả năng tác động đến mọi tầng lớp cư dân. Bài viết của ThS. Lâm Thị Nhi về hội họa hoành tráng: “*Hội họa hoành tráng gắn với kiến trúc, với không gian kiến trúc trong môi trường đô thị được thể hiện bằng nhiều yếu tố khác nhau, như bằng chất liệu: xi măng, thạch cao, gỗ, đá, khắc, ghép mảnh gốm, sứ, thủy tinh, uôn kim loại hoặc kết hợp hỗn hợp. Tác phẩm hoành tráng rất phong phú, đa dạng, gây được nhiều ấn tượng mạnh mẽ trong không gian rộng lớn. Qua nhận định trên, cho thấy, các tác phẩm mỹ thuật hoành tráng sẽ có xu hướng phát triển mới, kết hợp, tổng hợp các ngành nghệ thuật đương đại sẽ tạo nên một diện mạo mới mang nhiều phong cách hiện đại trong tương lai gần*” [2].

Ngoài ra, hội họa hoành tráng còn đóng vai trò truyền thông - tuyên truyền rất hiệu

quả trong không gian công cộng đô thị. Các tác phẩm có thể truyền tải thông điệp lịch sử, văn minh tinh thần yêu nước, phản ánh giá trị văn hóa địa phương hoặc kêu gọi hành động vì môi trường, vì cộng đồng. Ở một số thành phố lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Huế,... đã có nhiều công trình tranh tường, tranh trần hoặc phù điêu sơn màu quy mô lớn thể hiện các chủ đề như bảo vệ môi trường, gìn giữ di sản, hình ảnh làng quê, con người lao động... Các tác phẩm này không chỉ góp phần giáo dục thẩm mỹ cho công chúng, mà còn thúc đẩy du lịch văn hóa, hình thành các điểm nhấn nghệ thuật trong đô thị.

Tuy nhiên, thực tế triển khai hội họa hoành tráng trong không gian công cộng ở Việt Nam vẫn còn gặp nhiều khó khăn. Trước hết là vấn đề nhận thức và định hướng từ phía quản lý đô thị. Nhiều dự án nghệ thuật công cộng vẫn chưa được quy hoạch bài bản, thiếu sự phối hợp giữa các bên như kiến trúc sư, họa sĩ, nhà quản lý văn hóa, người dân địa phương,... Việc thiếu kinh phí đầu tư, cơ chế vận hành và bảo trì sau khi hoàn thiện cũng khiến cho một số công trình nghệ thuật nhanh chóng xuống cấp hoặc bị phá hoại. Trong khi đó, một bộ phận công chúng chưa có thói quen tiếp cận nghệ thuật công cộng, chưa nhận thức được giá trị của các tác phẩm, thậm chí còn có những phản ứng tiêu cực khi thấy “bề mặt công trình bị vẽ” mà không hiểu được mục đích nghệ thuật. Theo Đỗ Lệnh Hồng Tú: *“Sự sáng tạo mang mục đích vì nhân sinh cùng nghệ thuật được thể hiện một cách chất lượng, cả về nội dung lẫn hình thức, sẽ tạo nên những tác phẩm xứng tầm, góp phần thay đổi bộ mặt đô thị theo hướng tích cực, tạo nên sự thích thú cho người thưởng ngoạn, góp phần giới thiệu điểm đến độc đáo cho tham quan, du lịch”*[3].

Một trở ngại khác nằm ở khâu đào tạo nguồn nhân lực nghệ sĩ có khả năng thực hiện các công trình hội họa hoành tráng. Việc sáng tác trên không gian kiến trúc đòi hỏi người họa sĩ phải có kiến thức tổng hợp về bố cục lớn, am hiểu về vật liệu, kỹ thuật bề mặt, khả năng làm việc nhóm, và đặc biệt là tư duy kết nối giữa nghệ thuật với cộng đồng, môi trường, lịch sử và văn hóa bản địa. Trong khi đó, tại nhiều trường đào tạo mỹ thuật hiện nay, hội họa hoành tráng chưa được quan tâm đúng mức trong chương trình giảng dạy. Hầu hết sinh viên vẫn chỉ được rèn luyện kỹ năng qua tranh giá vẽ, thiếu cơ hội tiếp cận với thực tế sáng tác trong không gian công cộng. Điều này ảnh hưởng đến chất lượng và tính thực tiễn của nguồn nhân lực nghệ thuật phục vụ cho đô thị hiện đại.

Mặc dù vậy, hội họa hoành tráng trong không gian công cộng vẫn đang dần khẳng định vai trò không thể thiếu trong kiến tạo môi trường sống bền vững và giàu bản sắc. Một số mô hình quốc tế đã chứng minh rằng, khi được quy hoạch bài bản, có định hướng giáo dục cộng đồng rõ ràng và có sự tham gia của các bên liên quan, nghệ thuật công cộng nói chung và hội họa hoành tráng nói riêng có thể mang lại giá trị xã hội rất lớn. Những thành phố như Berlin, Melbourne, Seoul, Tokyo, Mexico... đã tận dụng tốt loại hình nghệ thuật này để tạo bản sắc riêng, khơi dậy cảm hứng cho người dân và thu hút khách du lịch quốc tế. Tại Việt Nam, các mô hình nghệ thuật cộng đồng như “bích họa làng chài” ở Tam Thanh (Quảng Nam), “con đường gốm sứ ven sông Hồng” ở Hà Nội, hay các bức tranh tường tại phố cổ Hội An, khu vực quận 5 TP. Hồ Chí Minh... là những ví dụ minh chứng cho tiềm năng to lớn của loại hình nghệ thuật này trong cải thiện diện mạo đô thị, tạo hiệu ứng văn hóa và thẩm mỹ thị giác tích cực.

Để hội họa hoành tráng phát triển bền vững trong không gian công cộng, cần có sự đầu tư nghiêm túc từ nhiều phía: Nhà nước cần đưa nghệ thuật công cộng vào chiến lược quy hoạch đô thị; các trường đào tạo mỹ thuật cần tăng cường giảng dạy, thực hành về loại hình này; các tổ chức văn hóa, doanh nghiệp, cộng đồng dân cư cần được khuyến khích tham gia vào quá trình sáng tạo nghệ thuật. Quan trọng hơn cả là nâng cao nhận thức xã hội về vai trò của nghệ thuật trong đời sống không chỉ như một hình thức trang trí, mà như một công cụ truyền thông kết nối cộng đồng, nâng tầm văn hóa, và làm cho môi trường đô thị trở thành nơi đáng sống hơn.

3. Trao đổi và bàn luận

Hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là một loại hình nghệ thuật đặc thù, đòi hỏi sự tổng hợp giữa tư duy sáng tạo nghệ thuật, kỹ năng kỹ thuật, hiểu biết về kiến trúc - cảnh quan và ý thức cộng đồng. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực tiễn tại Việt Nam, loại hình này vẫn còn gặp không ít vướng mắc cả về nhận thức, cơ chế thực hiện, môi trường pháp lý lẫn sự phối hợp giữa các bên liên quan. Chính vì vậy, cần có những trao đổi, phản biện và thảo luận thẳng thắn nhằm làm rõ vai trò, giá trị, tiềm năng và cả những giới hạn hiện hữu, từ đó hoạch định và định hướng phát triển hội họa hoành tráng một cách bài bản, bền vững trong tương lai.

Một trong những vấn đề được thảo luận nhiều hiện nay là ranh giới giữa nghệ thuật và

trang trí trong không gian công cộng. Nhiều công trình được gọi là “hội họa hoành tráng” nhưng thực chất chỉ là những bức tranh trang trí lớn, thiếu chiều sâu về nội dung và tính tương tác nghệ thuật. Điều này xuất phát từ quan điểm xem nghệ thuật là phần “bổ sung” cho kiến trúc chứ không phải là yếu tố đồng sáng tạo. Trong khi đó, về mặt lý luận, hội họa hoành tráng luôn được xác định là một bộ phận cấu thành không gian kiến trúc không chỉ làm đẹp mà còn góp phần định hình cảm xúc, tư duy, bản sắc và trải nghiệm của con người trong môi trường sống. Do đó, việc phân biệt rõ ràng giữa “nghệ thuật vị nghệ thuật” và “nghệ thuật vị cộng đồng” là điều cần thiết để xác lập vai trò đúng đắn cho hội họa hoành tráng trong quy hoạch và thiết kế không gian công cộng hiện đại.

Một vấn đề khác đáng bàn luận là tính tương tác của hội họa hoành tráng với cộng đồng cư dân, những người trực tiếp sinh sống và sử dụng không gian nơi tác phẩm hiện diện. Trong nhiều trường hợp, các tác phẩm được vẽ lên bức tường của khu dân cư, trường học, nhà ga... nhưng lại không có sự tham vấn hoặc đồng thuận từ phía người dân địa phương. Điều này dẫn đến sự thờ ơ, thậm chí phản đối vì cảm thấy không liên quan đến đời sống thực tế của họ. Trong khi đó, triết lý cơ bản của nghệ thuật công cộng là tạo ra sự kết nối - kết nối giữa con người với môi trường sống, giữa quá khứ với hiện tại, giữa văn hóa bản địa với ngôn ngữ tạo hình hiện đại. Một tác phẩm hội họa hoành tráng chỉ thực sự có giá trị khi người dân cảm thấy nó phản ánh được tinh thần cộng đồng, khi họ nhận thấy mình là một phần của câu chuyện nghệ thuật đó, và khi tác phẩm có khả năng truyền cảm hứng, gợi mở đối thoại, làm giàu cho trải nghiệm sống thường nhật.

Mặt khác, cũng cần đặt câu hỏi về ngôn ngữ tạo hình và chất lượng thẩm mỹ của các tác phẩm hội họa hoành tráng hiện nay. Nhiều công trình tuy có quy mô lớn nhưng cách thể hiện lại cũ kỹ, thiếu sáng tạo, chạy theo mô típ rập khuôn hoặc “an toàn hóa” hình ảnh nhằm tránh gây tranh cãi. Trong môi trường đô thị năng động và đa dạng như hiện nay, công chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ ngày càng có nhu cầu tiếp cận với các hình thức nghệ thuật đương đại, giàu cá tính và gợi mở tư duy. Do đó, hội họa hoành tráng trong không gian công cộng cần được “giải phóng” khỏi những khuôn mẫu truyền thống, dám thử nghiệm các kỹ thuật mới, chất liệu mới, thậm chí chấp nhận tranh luận để mở rộng phạm vi biểu đạt nghệ thuật trong không gian công cộng. Sự xuất hiện của các trào lưu như tranh tường đương đại, nghệ thuật

graffiti có chọn lọc, sắp đặt tương tác... đang mở ra những hướng tiếp cận mới cho nghệ sĩ, tạo nên những diện mạo đa dạng, linh hoạt và đầy sức sống cho môi trường đô thị.

Cũng trong quá trình thảo luận, nhiều ý kiến cho rằng vấn đề quản lý và quy hoạch nghệ thuật công cộng hiện nay còn thiếu cơ chế minh bạch và định hướng dài hạn. Một số địa phương thực hiện các dự án hội họa hoành tráng theo phong trào, ngắn hạn, hoặc thông qua các hoạt động từ thiện và thiện nguyện không gắn với chiến lược phát triển văn hóa - mỹ thuật địa phương. Điều này không chỉ gây lãng phí nguồn lực mà còn làm giảm giá trị lâu dài của các công trình. Một số tác phẩm sau khi hoàn thiện không được bảo dưỡng, bị xuống cấp, vẽ đè, thậm chí bị phá bỏ chỉ sau một thời gian ngắn, gây phản cảm và mất niềm tin vào giá trị bền vững của loại hình nghệ thuật này. Do đó, cần có các chính sách rõ ràng, minh bạch về nghệ thuật công cộng: từ khâu phê duyệt, chọn lựa nghệ sĩ, thẩm định nội dung, hình thức và chất liệu, đến quy trình thực hiện, vận hành và bảo trì sau khi hoàn tất. Cần xây dựng các hội đồng chuyên môn độc lập, bao gồm nghệ sĩ, kiến trúc sư, nhà nghiên cứu văn hóa, đại diện cộng đồng... để đảm bảo tính khách quan, đa chiều và hiệu quả của mỗi công trình.

Liên quan đến vấn đề đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, có thể thấy rằng hiện nay các trường mỹ thuật vẫn chưa thực sự coi trọng và đầu tư cho thích đáng cho công tác đào tạo hội họa hoành tráng. Sinh viên phần lớn tiếp cận hội họa qua tranh giá vẽ, thiếu kỹ năng làm việc theo nhóm lớn, phối hợp với kỹ sư, kiến trúc sư, thiếu trải nghiệm sáng tác ngoài trời với vật liệu thực tế. Trong khi đó, để thực hiện được một công trình hội họa hoành tráng ngoài trời, người nghệ sĩ cần có sự chuẩn bị kỹ càng về kỹ thuật bề mặt, độ bền vật liệu, kết cấu công trình, điều kiện ánh sáng, khả năng chịu đựng thời tiết, kỹ năng thi công quy mô lớn, khả năng phối hợp nhiều chuyên ngành, và đặc biệt là tư duy làm việc cộng đồng. Điều này đòi hỏi sự cải tổ sâu sắc trong chương trình đào tạo mỹ thuật ứng dụng từ cấu trúc học phần chuyên ngành đến phương pháp giảng dạy sao cho sinh viên không chỉ làm nghệ thuật mà còn biết “sống” trong môi trường thực tế, hiểu không gian công cộng, hiểu con người, và nắm vững được tính chất, đặc điểm, kỹ thuật và vật liệu của nghệ thuật cộng đồng.

Cuối cùng, trong bối cảnh chuyển đổi số và cách mạng công nghệ đang ảnh hưởng sâu rộng đến mọi lĩnh vực, hội họa hoành tráng trong không gian công cộng cũng cần

được nhìn nhận dưới góc độ kỹ thuật số hóa và truyền thông đa phương tiện. Các ứng dụng công nghệ như thiết kế 3D, mô phỏng không gian (VR), tương tác thực tế tăng cường (AR), mã QR tích hợp nội dung lịch sử - văn hóa... hoàn toàn có thể được kết hợp trong các công trình hội họa công cộng để tăng trải nghiệm và thu hút người xem, nâng cao khả năng tiếp cận và lan tỏa giá trị tác phẩm. Điều này mở ra một hướng phát triển mới: nghệ thuật không chỉ là hình ảnh tĩnh trên bề mặt công trình, mà có thể trở thành một trải nghiệm sống động, đa chiều, gắn với công nghệ, giáo dục và du lịch văn hóa.

Tổng kết lại, hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là một loại hình nghệ thuật giàu tiềm năng nhưng cũng chứa đựng nhiều thách thức. Những trao đổi, bàn luận không chỉ giúp chúng ta hiểu rõ hơn bản chất, vai trò, tầm ảnh hưởng mạnh mẽ và rộng lớn của loại hình này, mà còn mở ra các hướng tiếp cận mới trong lý luận, sáng tác và tổ chức thực tiễn. Để phát triển hội họa hoành tráng một cách bền vững, cần một chiến lược tổng thể, liên ngành và mang tính dài hạn, trong đó nghệ sĩ, nhà quản lý, kiến trúc sư, cộng đồng cư dân và cả các cơ sở giáo dục nghệ thuật đều cần được đặt trong một hệ sinh thái sáng tạo, cộng tác và trách nhiệm.

4. Kết luận

Hội họa hoành tráng trong không gian công cộng là một loại hình nghệ thuật đặc thù mang tính xã hội rộng và có tính lan tỏa mạnh mẽ, đồng thời, có khả năng kết nối trực tiếp với cộng đồng và góp phần nâng cao chất lượng môi trường sống đô thị. Với quy mô lớn, tính biểu tượng cao và khả năng hiện diện lâu dài trên các công trình kiến trúc hạ tầng. Loại hình này

không chỉ mang giá trị thẩm mỹ mà còn là phương tiện truyền tải thông điệp văn hóa, lịch sử, quảng bá du lịch xã hội một cách trực quan và gần gũi. Trong bối cảnh đô thị hóa nhanh chóng và nhu cầu nâng cao bản sắc đô thị, hội họa hoành tráng đóng vai trò quan trọng trong kiến tạo không gian công cộng nhân văn, bền vững và giàu tính cộng đồng.

Tuy nhiên, thực tiễn triển khai hội họa hoành tráng tại Việt Nam vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, từ việc thiếu cơ chế quản lý minh bạch, sự đầu tư chưa đồng đều, cho đến việc đào tạo nguồn nhân lực chưa sát với yêu cầu thực tế. Nhiều công trình vẫn dừng lại ở mức độ trang trí đơn thuần, thiếu chiều sâu nghệ thuật, hoặc không có sự đồng thuận, tương tác với cộng đồng, đây là điều cốt lõi của nghệ thuật công cộng đích thực. Ngoài ra, các yếu tố như kỹ thuật thể hiện, bảo dưỡng dài hạn, tích hợp công nghệ và phát triển bền vững vẫn chưa được quan tâm đúng mức.

Vì vậy, cần có một chiến lược phát triển hội họa hoành tráng trong không gian công cộng theo hướng đồng bộ và đa ngành. Điều này bao gồm việc quy hoạch nghệ thuật trong phát triển đô thị, nâng cao vai trò của nghệ sĩ trong quá trình thiết kế, thi công, đào tạo chuyên sâu nguồn nhân lực trong các trường mỹ thuật, thúc đẩy hợp tác giữa nghệ sĩ, kiến trúc sư - cộng đồng - nhà quản lý, và đặc biệt là nâng cao nhận thức xã hội về vai trò của nghệ thuật công cộng. Hội họa hoành tráng, nếu được đầu tư đúng hướng, không chỉ là nghệ thuật tô điểm không gian, mà còn là một phần linh hồn của đô thị - nơi nuôi dưỡng ký ức, tạo dựng bản sắc và khơi gợi cảm hứng sống tích cực cho cộng đồng trong thời đại mới.

Tài liệu tham khảo

- [1] Trần Q. Khanh, “Tinh thần hoành tráng trong tác phẩm hội họa phương Tây”, *Tạp chí Kiến trúc*, No. 02, 2023.
- [2] L. T. Nhi, “Tranh hoành tráng trong sự phát triển môi trường đô thị thành phố Hồ Chí Minh”, *Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật*, No. 554, 2023.
- [3] Đ. L. H. Tú, “Một vài suy nghĩ về nghệ thuật công cộng tại các trung tâm đô thị”, *Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật*, No. 455, 2021.